

## **БОРГОВІ ЦІННІ ПАПЕРИ – ЯК ЗАСІБ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ**

Баталова О.А., НУХТ

Актуальним на сьогоднішній день залишається питання щодо залучення грошових ресурсів для здійснення господарської діяльності підприємств усіх без винятку форм власності. Відтворювати інвестиційні процеси доцільно в умовах фінансової кризи за рахунок випуску боргових цінних паперів, таких як корпоративні та конвертовані облігації підприємств. В цьому аспекті можна використати успішний досвід залучення коштів ПАТ «Концерн Хлібпром».

Інвестиційна компанія Concorde Capital завершила розміщення облігацій ПАТ «Концерн Хлібпром» серії Д на суму 50 млн. грн. з терміном погашення в серпні 2011. Середньозважена дохідність облігацій склала 19,7%. Покупцями виступили локальні інвестиційні фонди, страхові компанії, а також фонди-нерезиденти. Компанія має намір використовувати позикові кошти на: поповнення оборотного капіталу і запасів зерна (10 млн. грн.), виведення проекту з виробництва заморожених хлібобулочних виробів на планову потужність (5 млн. грн.), рефінансування існуючих позик компанії на більш привабливих умовах (35 млн. грн.).

Тут ми бачимо наочний інтерес як підприємства-емітента, так і кредитора, оскільки підприємство може залучити значні фінансові ресурси на виробничі потреби, а інвестора цілком влаштовує дохідність облігаційного займу. Оскільки сьогодні, на фінансовому ринку, відсоткові ставки по депозитах в гривнях дуже малі (10% - 12% річних), тоді як в період фінансової кризи комерційні банки пропонували до 26%, а середньозважена дохідність облігацій може сягати 20%, що є значно привабливішим для потенційних інвесторів. Не тільки можна залучати у такий спосіб фінансові ресурси інвестиційних фондів та страхових компаній, на руках у населення зосереджені також значні фінансові кошти, які можна використати

підприємству в вигляді облігаційного займу і запропонувати найбільш вигідні умови вкладення коштів. Підприємствам-емітентам необхідно показати значні переваги залучення коштів за допомогою інструментів фондового ринку, а саме облігацій в порівнянні з банківськими депозитами. Сьогодні, в складних умовах господарювання, недовіри населення до банківської системи (незначна відсоткова ставка, ризик часткової або повної втрати грошових коштів та інше), емітенти все більше звертаються до такого привабливого інструменту фінансування – як облігаційний займ.

На жаль, за останні роки спостерігається зниження обсягів випусків боргових цінних паперів, якому сприяло чимало факторів.

По-перше, як зазначається вище негативний вплив світової фінансово-економічної кризи, та несприятливі макроекономічні показники. Головне – це, безумовно, збільшення темпів інфляції та, у результаті, подорожчання вартості позикових коштів. Залучення підприємствами капіталу під 15–18% річних, нечуване ще кілька років тому, тепер стало нереально.

По-друге, значний відток грошової маси на фоні нестабільного курсу \$/грн. ( у 2008 році курс гривні до долара збільшився майже у двічі) та падіння довіри до вітчизняних банків, оскільки саме через недосконалу банківську систему була спричинена фінансова криза і як наслідок ми маємо значне скорочення бази поточних та депозитних рахунків комерційних банків. Банківська система стурбована такою негативною тенденцією та вишукує нові інструменти збільшення вкладень. Недарма вони і є основними локомотивами та ігроками на ринку боргових цінних паперів.

По-третє, існуючі законодавчі обмеження, такі як дуже ускладнене долучення до більш дешевих іноземних кредитів, не кажучи вже про публічне залучення коштів на західних фондових ринках, також не сприяють розвитку вітчизняного ринку капітальних запозичень через боргові цінні папери.